

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Ing. L. Č.**, zastoupeného Mgr. Filipem Hajným, advokátem se sídlem Rubešova 83/10, Praha 2, proti žalovanému: **předsednictvo Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky**, se sídlem Vladislavova 1390, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí předsednictva žalovaného č. j. RSSpR 2020-09-24-odv., bez uvedení data, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 27, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2021, č. j. 3 A 140/2020-69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 4 114 Kč, k rukám zástupce žalobce, advokáta Mgr. Filipa Hajného.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce dne 11. 6. 2019 požádal Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále též „Rozhodčí soud“) o tyto informace: 1. *Seznam všech sporů rozhodnutých u Rozhodčího soudu v posledních pěti letech před podáním této žádosti, kde alespoň jednou ze stran sporu byl stát, resp. státní orgán, územní samosprávný celek nebo veřejná instituce ve smyslu InfZ;* 2. *Identifikace všech účastníků řízení a jejich*

právních zástupců ve sporech uvedených v bodě 1 této žádosti; 3. Jakým způsobem byly předmětné spory rozhodnuty, tj. zda ve prospěch nebo neprospěch subjektů uvedených v bodě 1 této žádosti; 4. Identifikace rozhodců, kteří rozhodovali spory uvedené v bodě 1 této žádosti, a dále informace o tom, kdo tyto rozhodce jmenoval; 5. Identifikace všech členů předsednictva Rozhodčího soudu v období posledních pěti let před podáním této žádosti s uvedením doby, od kdy do kdy funkci člena předsednictva vykonávali.

[2] Rozhodčí soud k žádosti nedatovaným rozhodnutím č. j. RSSpR 2020-09-24, doručeným žalobci dne 24. 9. 2020, uvedl, že se nepovažuje za povinný subjekt dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), a žádost v rozsahu bodů 1. až 4. odmítl (ve vztahu k bodu 5. odkázal na informace na webových stránkách soudu).

[3] K odvolání žalobce předsednictvo Rozhodčího soudu rovněž nedatovaným rozhodnutím č. j. RSSpR 2020-09-24-odv. (doručeného žalobci dne 26. 10. 2020) potvrdilo nedatované rozhodnutí č. j. RSSpR 2020-09-24.

[4] Žalobce proto proti rozhodnutí předsednictva podal správní žalobu. V té zejména poukázal na nicotnost rozhodnutí žalovaného, neboť o věci měl rozhodovat Úřad pro ochranu osobních údajů dle § 20 odst. 5 InfZ. Dále i na to, že Rozhodčí soud je povinným subjektem dle InfZ, což potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 2. 2019, č. j. 6 As 282/2018-46, č. 3879/2019 Sb. NSS.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření poukázal na to, že není povinným subjektem z důvodů vyplývajících z nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, ČEZ; s ohledem na smysl a účel InfZ; toho, že nenaplní kumulativně ani další hlediska veřejné instituce vymezená soudní praxí; neboť u něj ani nepřevažují znaky veřejné instituce; protože má smíšenou povahu (vykonává i řadu jiných činností než jen rozhodování sporů).

[6] Městský soud prohlásil nicotným rozhodnutí žalovaného a potvrdil závěry žalobce o tom, že Rozhodčí soud je osobou povinnou dle InfZ. Soud přitom vyšel z rozsudku č. j. 6 As 282/2018-46, přičemž shrnul, že Rozhodčí soud je veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 InfZ, neboť představuje původně státem zřízené a posléze zákonem uznané výlučné fórum pro alternativní řešení sporů, stát si vyhradil výlučnou pravomoc zřizovat tento typ rozhodčích soudů zákonem a jako stálá institucionální alternativa k soudnímu rozhodování sporů plní veřejný účel.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[7] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu z vícera důvodů, jako dvě hlavní právní otázky však uvádí: zdali je Rozhodčí soud povinným subjektem a pokud ano, kdo by rozhodoval o odvolání proti rozhodnutí Rozhodčího soudu. Nejvyššímu správnímu soudu úvodem navrhnul předložit věc rozšířenému senátu, neb má za to, že by měly být překonány závěry rozsudku č. j. 6 As 282/2018-46.

[8] Samotné kasační námitky míří do čtyř oblastí.

[9] Za prvé, stěžovatel poukazuje na nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu pro nedostatek důvodů. V žalobě nabídl argumenty směřující proti závěrům rozsudku

pokračování

č. j. 6 As 282/2018-46, které však městský soud přešel odkazem na právě zmíněný rozsudek.

[10] Za druhé, není povinným subjektem, neboť veškeré následky spojené s informační povinností musí jít výlučně k tíži moci veřejné (srov. nálezy Ústavního soudu ve věci *ČEZ*). To se však v případě stěžovatele neděje. Stěžovatel má tzv. smíšenou povahu, neboť kromě rozhodování sporů v rozhodčím řízení vykonává i celou řadu jiných činností. K tomu např. srov. postavení exekutora dle usnesení kompetenčního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2019, č. j. Komp 2/2018 – 49). Ústavní soud se v usnesení ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 37/08, vyjádřil o stěžovateli jako o „soukromé osobě“, stejně tak i v usnesení ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 4314/12, se ve vztahu ke stěžovateli hovoří jako o soukromoprávním subjektu nalézajícím právo. Obdobně se k povaze stěžovatele vyjádřil i Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1899/2008.

[11] Stěžovatel je financován ze soudních poplatků, které plynou od soukromých subjektů, přičemž část těchto peněz by nutně musela jít na náklady vzniklé ve spojitosti s postavením stěžovatele jako povinného subjektu. Tyto náklady se pak nepromítnou do sféry státu, veřejných a státních orgánů či orgánů územní samosprávy, či profesních komor, ale půjdou toliko k tíži soukromé osobě – stěžovateli.

[12] Nad rámec „rozhodovací činnosti“ vede stěžovatel dobrovolné smírčí řízení; může poskytovat prostředky na humanitární nebo vzdělávací účely, přičemž zisk může využít i pro „jiné účely“; probíhají před ním doménové spory. Stejně jako u exekutorů nelze rozhodovací činnost vyčlenit od jiných (např. výše uvedených) jeho činností, tudíž stěžovatele také nelze (pro jeho smíšenou povahu) považovat za povinný subjekt.

[13] Smyslem a účelem zákona o svobodném přístupu k informacím je kontrola výkonu veřejné moci a nakládání s veřejnými prostředky. Stěžovatel však nevykonává veřejnou moc ani nenakládá s veřejnými prostředky. V této souvislosti nelze nezmínit, že Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 282/2018-46 shledal, že hlediska veřejné instituce nejenže nemusí být naplněna kumulativně, ale dokonce se ani nepoužije hledisko aritmetické převahy těchto hledisek, neboť tato hlediska se mohou v existenci a činnosti instituce otisknout různou intenzitou. Veřejné instituce, na rozdíl od státních orgánů a orgánů územní samosprávy, mají informační povinnost uloženou pouze zákonem, proto by měl okruh těchto subjektů vymezen co nejpečlivěji (dostávají se do nerovného postavení vůči ostatním subjektům) a úzce. Znaky vymezené soudy by proto měly být u těchto subjektů naplněny kumulativně.

[14] Stěžovatel dále nepodléhá žádnému státnímu dohledu, což potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 282/2018-46; stát se nepodílí na ustavení předsednictva stěžovatele a ani stěžovatele nezřídil (zřizovatelem byla bývalá Československá obchodní komora). Zánik stěžovatele by nebyl veřejnoprávní, neboť je soukromou osobou.

[15] Činnost stěžovatele spočívá především v rozhodování majetkových sporů, nikoli v uspokojování veřejného zájmu. Činnost tak slouží konkrétním subjektům, které se dobrovolně rozhodly využít „platformy“ stěžovatele k posouzení jejich sporu. Hledisko veřejného účelu proto není naplněno.

[16] Za třetí, napadený rozsudek se nevypořádal s tím, proč je nutné považovat předsednictvo stěžovatele za odvolací orgán. Stěžovatel předložil v řízení před městským soudem argumentaci, proč je nutné považovat za odvolací orgán stěžovatele jeho předsednictvo, a to s odkazem na výkon dozoru prováděného předsednictvem stěžovatele ve smyslu věty druhé § 178 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Městský soud však argumentaci stěžovatele zcela přešel a aplikoval toliko větu první § 178 odst. 1 správního řádu.

[17] Za čtvrté, městský soud pochybil, pokud prohlásil nicotnost rozhodnutí žalovaného a věc neodmítl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 2 As 342/2016-122). V souzené věci má navíc žalovaný za to, že o odvolání, pokud by byl Rozhodčí soud povinným subjektem, správně rozhodlo jeho předsednictvo.

[18] Stěžovatel si je vědom rozsudku kompetenčního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2021, č. j. Komp 2/2020 – 44, č. 4230/2021 Sb. NSS, ve kterém se soud oproti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 99/2011-73, č. 2599/2012 Sb. NSS, přiklonil k pojetí, že dozor musí vyplývat ze zákona. Stěžovatel nicméně s takovým názorem nesouhlasí. V této souvislosti poukazuje na znění druhé věty § 178 odst. 1 správního řádu, podle níž platí, že neurčuje-li zvláštní zákon nadřízený správní orgán, *je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor*. Zatímco v případě rozhodování o odvolání je nutný zákonný základ pro určení správního orgánu (jak to ostatně vyjadřuje zákonodárce spojením „podle zákona rozhoduje o odvolání“), v případě určení nadřízeného orgánu na základě výkonu dozoru se již to stejné neuplatní, protože v souvislosti s výkonem dozoru není zákon (resp. aby dozor probíhal na základě zákona) zmiňován.

[19] Na stěžovatele by se § 178 správního řádu měl aplikovat, bude-li považován za povinný subjekt, se všemi zvláštnostmi vyplývající z jeho povahy. Je logické, že nadřízený subjekt ze stejné „struktury“ má nejvhodnější podmínky a znalosti relevantních okolností pro případné rozhodování ve věcech vyřizovaných podřízeným subjektem. To je spjaté i s dodržáním mlčenlivosti a neveřejnosti řízení před rozhodčím soudem. Rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o žádosti o informace (třetím subjektem) Úřadem pro ochranu osobních údajů hrozí narušením rozhodčího řízení ve vztahu k výše uvedeným zásadám. K výše uvedenému dodává, že má-li být stěžovatel nezávislý, nelze připustit žádnou přímou formu dozoru či kontroly ze strany státu. U soukromých subjektů Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 10. 2013, č. j. 9 As 74/2013-20, stanovil postup a dovodil kritéria pro určení odvolacího orgánu.

[20] Žalobce ke kasační stížnosti uvedl, že rozsudek č. j. 6 As 282/2018-46 obstál i před Ústavním soudem (viz usnesení ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1424/20) a není žádný důvod (ten nepřinesl ani stěžovatel) odchytil se od jeho závěrů.

[21] Ustanovení § 178 správního řádu je v projednávaném případě nepoužitelné, neboť míří na zcela jiné typy subjektů, než je stěžovatel; je zcela zjevně cíleno zejména na subjekty státní správy či územní samosprávy, jak je patrné např. z odst. 2 tohoto ustanovení. Žádný zákon nestanoví, jaký orgán je nadřízen stěžovateli, ani kdo rozhoduje o odvolání proti jeho rozhodnutím, případně vykonává nad stěžovatelem dozor, jak požaduje § 178 odst. 1 správního řádu. V otázce určení nadřízeného orgánu stěžovatele nelze vycházet z Řádu Rozhodčího soudu, který povahu zákona nemá. Rovněž nelze

pokračování

přijmout argument, že by předsednictvo stěžovatele vykonávalo nad stěžovatelem „dozor“ ve smyslu § 178 odst. 1 správního řádu. Výklad stěžovatele by nutně vedl k nepoužitelnosti § 20 odst. 5 InfZ.

[22] Stěžovatel ve své replice zdůraznil, že usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1424/20, není pro obecné soudy závazné ani precedenčně významné a odkaz na něj je tak zcela irelevantní. Žalobce se snaží tvrdit, že stěžovatel nepředkládá v kasační stížnosti a jejím doplnění žádnou novou relevantní argumentaci. Žalobce však zcela opomíjí skutečnost, že stěžovatel brojí proti napadenému rozsudku mj. z toho důvodu, že městský soud žádným způsobem nezohlednil argumentaci stěžovatele a nevypořádal se žádným způsobem s argumenty a právními zdroji předkládanými stěžovatelem. Argumentace například poprvé před Nejvyšší správní soud vnáší otázku „smíšené povahy“ subjektu.

[23] I v řízení o žádostech o poskytnutí informací je nutné zachovat povinnost mlčenlivosti a zásadu neveřejnosti rozhodčího řízení. Nelze proto poskytovat údaje z řízení mezi soukromými osobami ani Úřadu pro ochranu osobních údajů jako potenciálně odvolacímu orgánu. Ustanovení § 20 odst. 5 InfZ se neuplatní, neb lze odvolací orgán identifikovat již dle § 178 odst. 1 správního řádu.

III. Posouzení kasační stížnosti

[24] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[25] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[26] Za prvé, soud neshledal napadený rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným. Byť stěžovatel vznesl v řízení řadu námitek, městský soud uceleně uzavřel, že „žalovaný Rozhodčí soud je z důvodů vyložených Nejvyšším správním soudem veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 InfZ, neboť představuje původně státem zřízené a posléze zákonem uznané výlučné fórum pro alternativní řešení sporů, stát si vyhradil výlučnou pravomoc zřizovat tento typ rozhodčích soudů zákonem a jako stálá institucionální alternativa k soudnímu rozhodování sporů plní veřejný účel“. Vyšel přitom z toho, že „podle § 2 odst. 1 InfZ, je nutné vycházet z převahy znaků, které instituci charakterizují jako veřejnou, či soukromou. Převahu těchto znaků však nelze pojímat ryze aritmeticky, tj. jako výsledek prostého součtu znaků svědčících o veřejném, nebo naopak soukromém charakteru instituce.“ Krajské soudy přitom nutně nemusí výslovně a doslovně „zodpovědět“ každou dílčí námitku uvedenou v žalobě. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Podstatné tedy je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí zabýval meritem věci a dal na něj konkrétní odpověď alespoň do té míry, že argumenty vznesené žalobcem ve světle závěrů krajského

(městského) soudu neobstojí. Tomuto požadavku městský soud v nyní posuzované věci dostál.

[27] Za druhé, ačkoliv byl vývoj judikatury k problematice veřejných institucí a povinných subjektů vsutku spletitý, Nejvyšší správní soud necítí potřebu opakovat již jednou vyřčené a účastníkům řízení známé. Stručně proto shrnuje závěry např. rozsudku č. j. 8 As 145/2018 - 61, který onen spletitý vývoj v odůvodnění rozsudku zdařile rozplétá (srov. i rozsudky téhož soudu ze dne 22. 4. 2021, č. j. 2 As 72/2020 - 46, či ze dne 16. 9. 2021, č. j. 3 As 197/2021 - 57).

[28] Soud v uvedeném rozsudku připomněl nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06, *Letiště Praha*, a ve věci ČEZ. Podle prvního z nálezů totiž o povaze instituce (o tom, zda je soukromá, či veřejná) rozhodují tato kritéria: a) způsob vzniku instituce, b) osoba zřizovatele (tj. zda je zřizovatelem stát), c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce, d) existence státního dohledu nad činností instituce, a e) veřejný účel instituce. Podle nálezu ve věci ČEZ pak nelze povahu veřejné instituce přiznat obchodní společnosti, která se řídí zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, a jejímž jediným společníkem (jedinými společníky) není stát či jiná veřejnoprávní korporace.

[29] Následně vysvětlil, jak se s odlišnými přístupy v judikatuře Ústavního soudu k pojmu „*veřejná instituce*“ vypořádal Ústavní soud v nálezu ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 618/18, *OTE*. Nejvyšší správní soud z nálezu ve věci *OTE* vyvodil, že „*k určení toho, zda lze obchodní společnost podřadit pod pojem, veřejná instituce podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, musí být (kumulativně) splněna jak kritéria uvedená v nálezu ČEZ (v bodech 70 a 71 tohoto nálezu), tak kritéria veřejné instituce, jak byla definována v nálezu Letiště Praha*“. Jinými slovy je zapotřebí, aby akcie či podíly obchodní společnosti byly ze 100 % vlastněny státem (v širším slova smyslu), tudíž by následky šly k „*k tíži*“ výlučně moci veřejné, a zároveň aby byla splněna kritéria vymezená v nálezu *Letiště Praha*.

[30] Nelze tedy souhlasit s názorem žalovaného, že kritéria uvedená v nálezu *Letiště Praha* musí být splněna všechna bez výjimky (kumulativně). Jak uvedl Ústavní soud v nálezu *Letiště Praha*, je třeba při zkoumání instituce jakožto instituce veřejné vyjít z „*převahy*“ znaků, jež jsou pro soukromou či veřejnou instituci typické. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 282/2018 - 46 zdůraznil, že nejde o zkoumání „*veřejnoprávní*“ či „*soukromoprávní*“ povahy instituce, ale spíše o jejich ukotvení a roli ve veřejném či soukromém prostoru. Jedná se tedy o zkoumání jednotlivých znaků na pomyslném kontinuu mezi veřejným a soukromým, přičemž převahu těchto znaků nelze chápat ryze aritmeticky (jako prostý součet znaků svědčících o veřejném či soukromém charakteru instituce). To už jen z důvodu, že tyto jednotlivé znaky se mohou v existenci a činnosti instituce otisknout různou intenzitou.

[31] Stěžovatel ve své kasační stížnosti dále akcentuje svou tzv. smíšenou povahu s odkazem na usnesení č. j. Komp 2/2018 - 49, které pojednávalo o postavení soudního exekutora. Postavení soudního exekutora je však v projednávané věci srovnatelné s postavením rozhodce (o kterém pojednávají i dle stěžovatele „*nezávažná*“ usnesení Ústavního soudu). Naopak povinným subjektem dle zákona o svobodném přístupu k informacím je Exekutorská komora, která se svým institucionalizovaným postavením podobá právě Rozhodčímu soudu, ostatně v obdobných souvislostech lze hovořit

pokračování

i o postavení advokátů a České advokátní komory. I tyto komory vykonávají řadu dalších činností, které přímo nesouvisí s výkonem advokacie v úzkém slova smyslu, ať již jde o určování dodavatelů stavovských oděvů (§ 17a odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii), sjednání pojištění (§ 24c odst. 1 zákona o advokacii) či zřizovat sociální fond Komory. Obdobně jako komory a jejich členové, je i Rozhodčí soud povinným subjektem dle InfZ, byť jeho členové těmito osobami být nemusí.

[32] Stěžovatel jako jiné činnosti uvádí např. dobrovolné smírčí řízení, které je však před Rozhodčím soudem uzavíráno v rámci alternativy k soudnímu řízení smírčímu (srov. § 24 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů). Doménové spory jsou také alternativou k těm soudním, přičemž potřeba mimosoudního řešení sporů vyplynula z nařízení Komise (ES) č. 874/2004. Ani poslední z tvrzených příkladů, který by měl být důkazem o tom, že Rozhodčí soud pouze nerozhoduje spory, není pro věc relevantní. Možnost poskytnout prostředky na humanitární nebo vzdělávací účely a zisk použít i na „jiné účely“ souvisí s jistou mírou nezávislosti Rozhodčího soudu, zdůrazněnou již v rozsudku č. j. 6 As 282/2018-46. Nelze opomenout, že i hospodaření správních orgánů či samosprávných územních celků přímo nespadá do otázky výkonu (svěřené) státní moci, přesto možnost vyplácet dar za dosažení určitého věku či jiné podobné „činnosti“ nebudou rozhodné pro jejich postavení dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[33] Otázka vzniku Rozhodčího soudu byla již vyčerpávajícím způsobem popsána v rozsudku č. j. 6 As 282/2018-46, přičemž s těmito závěry se soud ztotožňuje. Jde-li o jeho zánik, lze na okraj připomenout, že o tom zjevně nerozhodují soukromé osoby, to fakticky nepopírá ani stěžovatel. Obdobně jako zřízení nikoliv cestou „zdola“. Ačkoliv se stát přímo nepodílí na tvorbě předsednictva Rozhodčího soudu, nelze opomenout, že obě ustavující komory jsou veřejnými institucemi zřízenými vládou (resp. právním předpisem), které sledují naplňování veřejného účelu (srov. rozsudek 6 As 282/2018-46), přičemž Hospodářskou komoru soud přímo označil za veřejnou instituci dle zákona o svobodném přístupu k informacím (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2021, č. j. 2 As 72/2020-46, č. 4197/2021 Sb. NSS).

[34] Účel Rozhodčího soudu spočívá v poskytnutí zákonné platformy pro mimosoudní řešení sporů, tedy státem aprobovanou alternativu k běžnému civilnímu řízení před soudy. Nové stálé rozhodčí soudy lze zřizovat pouze na základě zákona (srov. § 13 zákona o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů).

[35] Na okraj soud poznamenává, že v argumentaci stěžovatele se i v nyní projednávané věci (stejně jako v řízení sp. zn. 6 As 282/2018) zaměřuje (mísí) účel rozhodčího řízení jako takového s účelem existence Rozhodčího soudu.

[36] Závěr městského soudu o tom, že Rozhodčí soud je povinným subjektem dle zákona o svobodném přístupu k informacím, plně ob stojí.

[37] Městský soud za odvolací orgán považoval s ohledem na znění § 20 odst. 5 Úřad pro ochranu osobních údajů, naopak stěžovatel poukazoval na fakticitu dozoru předsednictva nad Rozhodčím soudem, která dle rozsudku č. j. 7 As 99/2011-73 pro určení nadřízeného orgánu dle § 178 odst. 1 správního řádu postačí. S tím se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

[38] Dle § 178 odst. 1 správního řádu nadřízeným správním orgánem „je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor.“

[39] Dle § 178 odst. 2 věta čtvrtá téhož zákona nadřízeným správním orgánem „jiné veřejnoprávní korporace se rozumí správní orgán pověřený výkonem dozoru a nadřízeným správním orgánem právnické nebo fyzické osoby pověřené výkonem veřejné správy se rozumí orgán, který podle zvláštního zákona rozhoduje o odvolání; není-li takový orgán stanoven, je tímto orgánem orgán, který tyto osoby výkonem veřejné správy na základě zákona pověřil.“

[40] Dle § 20 odst. 5 InfZ nelze-li „podle § 178 správního řádu nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti Úřad pro ochranu osobních údajů.“

[41] Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že pro určení nadřízeného orgánu podle § 178 odst. 1 správního řádu je třeba pozitivní zákonné úpravy (srov. rozsudek ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 As 22/2011-64, či rozsudek kompetenčního senátu tohoto soudu ze dne 22. 6. 2021, č. j. Komp 2/2020 – 44, č. 4230/2021 Sb. NSS). Žádný zvláštní zákon, jak ostatně přiznává i stěžovatel, neurčuje nadřízený správní orgán ani ve vztahu k odvolání či výkonu dozoru. Určení nadřízeného správního orgánu prostřednictvím stanov, řádu či jiných vnitřních norem by fakticky vedlo k obsoletnosti § 20 odst. 5 InfZ a obcházení zákonných pravidel § 178 správního řádu. Neobstojí ani stěžovatelova interpretace závěrů rozsudku č. j. 7 As 99/2011-73, neboť byť se rozsudek zmiňoval o fakticitě výkonu dozoru, vyvozoval ji přísně ze zákonem stanovených specifik postavení nadřízeného orgánu (tedy z výslovné zákonné úpravy vrchnostenské správy).

[42] Obdobně jako i nyní u České advokátní komory po novelizaci zákona o svobodném přístupu k informacím, jak ji popsal městský soud v napadeném rozsudku, je nadřízeným správním orgánem Úřad pro ochranu osobních údajů. V této souvislosti nejsou relevantní výtky o neveřejnosti rozhodčího řízení a mlčenlivosti, neboť zákon o svobodném přístupu k informacím počítá se zákonnými výjimkami z práva na poskytování informací a i s obecným ústavním přímusem o neposkytování informací v případech, že by se tím nepřiměřeně zasahovalo do jiných základních práv (typicky právo na soukromí). I soudy jsou ostatně povinnými subjekty dle InfZ, které poskytují informace týkající se zejména státní správy soudů, přičemž řada informací ohledně jejich rozhodovací činnosti se neposkytuje, neb se na ně vztahují výjimky z práva na informace taktéž související s mlčenlivostí apod. Tato povinnost pak nezasahuje do jejich nezávislosti či nestrannosti, byť je nadřízeným orgánem Ministerstvo spravedlnosti.

[43] Nadřízený orgán v souzené věci navíc nelze určit ani podle § 178 odst. 2 správního řádu, neboť kritéria v něm obsažená jsou buďto vázaná na konkrétní subjekty (obce, kraje, fyzické a právnické osoby pověřené výkonem veřejné správy atp.), nebo se jedná o kritéria, která k určení nadřízeného správního orgánu zpravidla nevedla již podle prvního odstavce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 80/2015-39 z 28. 5. 2015, č. 939/2015 Sb. NSS). Ani do jedné z těchto kategorií však tvrzený nadřízený orgán (předsednictvo) nespadá.

[44] Městský soud tedy správně uzavřel, že rozhodnutí stěžovatele je nicotné dle § 77 odst. 1 správního řádu, neboť předsednictvu stojícímu v čele povinného subjektu není

pokračování

zákonem vůbec svěřeno oprávnění rozhodovat o obsahově obdobných věcech (chybí mu, slovy zákona, věcná příslušnost) a na rozdíl od Úřadu pro ochranu osobních údajů stojí uvnitř organizační struktury povinného subjektu (k tomuto hledisku srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2015, č. j. 5 As 66/2015-35). Nemůže se tak jednat toliko o nedostatek příslušnosti funkční, která by k nicotnosti nevedla (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 57/2017-44).

IV. Závěr a náklady řízení

[45] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[46] O náhradě nákladů rozhodl soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Procesní úspěch zaznamenal v řízení o kasační stížnosti žalobce, neboť kasační stížnost byla shledána nedůvodnou; má proto vůči stěžovateli právo na náhradu účelně vynaložených nákladů. Tyto náklady spočívají v odměně advokáta, který žalobce v řízení o kasační stížnosti zastupoval. Podle § 35 odst. 2 in fine s. ř. s. platí, že „[z]a zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užije obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb.“ Tímto zvláštním právním předpisem je vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna advokáta za jeden poskytnutý úkon právní služby - vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu *per analogiam*] je určena podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu částkou 3 100 Kč. K tomu náleží náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Jelikož zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o 21% sazbu této daně, tj. o 714 Kč. Celkem je tedy žalovaný povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 4 114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce Mgr. Filipa Hajného, advokáta se sídlem Rubešova 83/10, Praha 2.

[47] Osobě zúčastněné na řízení nemohly vzniknout náklady podle § 60 odst. 5 s. ř. s., neboť jí soud neuložil žádnou povinnost. Nejvyšší správní soud neshledal ani důvody zvláštního zřetele hodné, které by přiznání nákladů řízení osobě zúčastněné odůvodňovaly, proto rozhodl, že osoba zúčastněná nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2022

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu

